

Asia: LVM/337/03/2018

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä luotsauslain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot hallituksen esityksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 16.2.2018 dnro LVM/337/03/2018

Hallituksen esitys luotsauslain muuttamiseksi; puolustusministeriön lausunto

Liikenne- ja viestintäministeriö on viitekohdassa mainitussa kirjeessään pyytänyt lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta luotsauslain muuttamiseksi. Esityksessä ehdotetaan, että luotsauslaissa mahdollistettaisiin kokeilut, joissa luotsi voisi Liikenteen turvallisuusviraston myöntämällä luvalla hoitaa tehtäviään aluksen ulkopuolelta. Esityksen tavoitteena on mahdollistaa uusien teknologioiden kokeilut sekä tiedon laajempi hyödyntäminen luotsaustoiminnassa.

Puolustusministeriö pitää etäluotsauksen kokeilemistä ja tekniikan hyödyntämistä turvallisuutta vaarantamatta kannatettavana ja viittaa luotsauslain muuttamista koskevasta arviomuistiosta 3.11.2017 antamaansa lausuntoon.

Huomiot hallituksen esityksen perusteluista

-

Huomiot lakiehdotuksesta

-

Muut huomiot

Suomalaisilla sota-aluksilla ei ole luotsausvelvoitetta eikä luotsauslain (940/2003) 5 §:n 2 momentin 1-kohdan mukaan myöskään velvollisuutta käyttää luotsia.

Puolustusministeriö tuo tässä yhteydessä esiin tarpeen laajentaa luotsinkäyttövelvollisuudesta vapautettujen alusten soveltamisalaa ja esittää harkittavaksi, että luotsinkäyttövelvollisuudesta vapautettujen alusten luetteloon luotsauslain 5 §:n 3 momenttiin li-sättäisiin uusi 5 kohta seuraavasti:

5 §

Velvollisuus käyttää luotsia

— — — — —

Velvollisuudesta käyttää luotsia on vapautettu:

1) alus, joka on kokonsa puolesta velvollinen käyttämään luotsia, mutta jonka päällikölle Liikenteen turvallisuusvirasto on myöntänyt:

a) kyseistä alusta ja väylää koskevan 14 §:ssä tarkoitetun linjaluotsinkirjan; tai

b) kyseistä alusta ja väylää tai vesialuetta koskevan 16 §:ssä tarkoitetun erivapauden;

2) säiliöalus, joka on suurimmalta pituudeltaan enintään 90 metriä tai suurimmalta leveydeltään enintään 14 metriä ja jonka päällikölle ja perämiehelle Liikenteen tur-vallisuusvirasto on myöntänyt kyseistä alusta ja väylää koskevan linjaluotsinkirjan ja joka:

a) kuljettaa irtolastina nesteytettyä maakaasua (LNG); tai

b) on kaksoisrunkoinen ja kuljettaa irtolastina kevyttä tai vähärikkistä polttoöljyä;

3) Saimaan vesialueella ja Saimaan kanavan Suomen puoleisella osalla, kyseisen vesialueen sisäisessä liikenteessä liikennöivä alus, alusyhdistelmä, hinaaja ja hinaus-yhdistelmä silloin, kun se ei kuljeta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua lastia;

4) alus, jolle Liikenteen turvallisuusvirasto on myöntänyt 21 §:ssä tarkoitetun poikkeuksen;

5) vieraan valtion valtionalus, joka osallistuu Suomen alueella koulutus- ja harjoitustoimintaan tai puolustusvoimista annetun lain (551/2007)2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 222 artiklaan tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan 7 kohtaan perustuvaan apuun, aluevalvontayhteistyöhön tai muuhun kansainvälisen avun antamiseen ja kansainväliseen toimintaan.

Kansainvälisen avun antaminen ja vastaanottaminen on säädetty yhdeksi Puolustusvoimien lakisäätteiseksi tehtäväksi. Puolustusvoimista annettua lakia muutettiin vuonna 2017 siten, että lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan puolustusvoimien tehtävänä on osallistuminen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 222 artiklaan tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan 7 kohtaan perustuvaan apuun, aluevalvontayhteistyöhön tai muuhun kansainvälisen avun antamiseen ja kansainväliseen toimintaan.

Merivoimien tavoitteena on lisätä yhteistyötä etenkin Ruotsin kanssa niin, että merivoimilla olisi valmiudet ottaa vastaan apua, josta päätetään siten kuin puolustusvoimista annetussa laissa (551/2007) ja kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevas-ta päätöksenteosta annetussa laissa (418/2017) säädetään. Avunantotilanteet voivat tulla kyseeseen hyvinkin nopealla aikataululla, jos kyse olisi esimerkiksi alueellisen koskemattomuuden valvonnasta tai turvaamisesta.

Voimassa olevan luotsauslain 21 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan hakemuksesta voidaan myöntää aluksille poikkeuksia velvollisuudesta käyttää luotsia mm. sotilaallisten harjoitusten vuoksi.

Puolustusministeriö pitää Puolustusvoimien lakisäätteisten tehtävien suorittamisen kannalta tärkeänä, että vapautus voitaisiin myöntää myös aikakriittisessä puolustusyhteistyössä.

Puolustusvoimien kasvava kansainvälinen harjoitustoiminta edellyttää jatkossakin mahdollisuuksia huolehtia meriturvallisuudesta muutoin kuin luotsinkäyttövelvollisuudella. Kansainvälisissä harjoituksissa alukset voidaan esimerkiksi ohjata saattueena, jota joh-taa luotsinkäyttövelvollisuudesta aina vapautettu suomalainen sota-alus. Käytännössä on todettu, että suurten harjoitusten, joihin voi osallistua kymmeniä vieraiden valtioiden sota-aluksia, ei luotsauskapasiteetti aina edes riittäisi kaikkien sota-alusten luotsaamiseen.

Koska toiminta tapahtuisi aina Puolustusvoimien isännöimänä, olisi tarpeen säätää vapautuksesta myös harjoituksiin kutsuttujen alusten osalta. Tämä osaltaan vähentäisi poikkeuslupien tarvetta ja keventäisi eri viranomaisten työtaakkaa ja resursseja ilman, että sillä olisi vaikutusta merenkulun turvallisuuteen. Tapauksissa, joissa ulkomainen sota-alus katsoisi tarvitsevansa luotsausta, voitaisiin luotsaus järjestää.

Tiedoksi

kansliapäällikkö Jukka Juusti PLM

ylivohtaja Teemu Penttilä PLM

PLM puolustuspoliittinen osasto

PE oikeudellinen osasto

sisäministeriö

Nordström Hanna
Puolustusministeriö

Nurminen Minnamaria
Puolustusministeriö - hallintopoliittinen osasto